

Ιερό λείψανο καλούμε το σώμα κεκοιμημένου Αγίου της Εκκλησίας μας, ακόμη δε και μέρος ή τμήμα αυτού που διατηρείται μέχρι τις ημέρες μας. Ήδη από της εποχή των διωγμών, όταν εμφανίσθηκαν οι πρώτοι Μάρτυρες της πίστεώς μας, οι χριστιανοί με μεγάλη ευλάβεια τιμούσαν τα λείψανα αυτών. Τόσο στη διάρκεια των διωγμών όσο και μετά από αυτούς, οι πιστοί αναζητούσαν και συγκέντρωναν τα λείψανα των Μαρτύρων, στα οποία απέδιδαν ξεχωριστές τιμές. Στην αρχή η τιμή περιοριζόταν στα ιερά λείψανα μόνο των Μαρτύρων, αργότερα όμως η τιμή επεκτάθηκε και στα λείψανα των Ομολογητών.

Οι μεγάλοι Πατέρες της Εκκλησίας υπεραμύνονται αυτού του σεβασμού προς τα ιερά λείψανα. Ο Μέγας Βασίλειος, αναφερόμενος στο λείψανο της αγίας Ιουλίττης, γράφει ότι αυτό «αγιάζει μεν το τόπον, αγιάζει δε και τους εις αυτόν συνόντας». Ο ιερός Χρυσόστομος μακαρίζει την Αντιόχεια, που προστατεύεται σαν σε τείχος από το λείψανο του αγίου Ιγνατίου, ενώ βεβαιώνει ότι όχι μόνο τα οστά των Μαρτύρων, αλλά και οι τάφοι τους και οι λάρνακες βρύνουν ευλογία. Γι' αυτό και η τιμή προς τα ιερά λείψανα συμβάδιζε πάντοτε και προς τους τάφους των Μαρτύρων. Μάλιστα, εν ευρεία εννοία, λείψανα καλούνται και αντικείμενα ή ενδύματα, που οι Άγιοι χρησιμοποίησαν ή και οι αλυσίδες με τις οποίες φυλακίσθηκαν. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η ευλάβεια των χριστιανών φιλοτέχνησε ειδικά σκεύη, τις λειψανοθήκες, όπου φυλάσσονται τα ιερά λείψανα των Αγίων της πίστεως μας. Από τον 4ο αιώνα επικράτησε, κατά τα εγκαίνια των Ναών, να εναποτίθενται λείψανα Αγίων –και μάλιστα Μαρτύρων– εντός της αγίας Τράπεζας, στη μικρή οπή της κολώνας που τη συγκρατεί. Η συνήθεια αυτή κατοχυρώθηκε στη Ζ' Οικουμενική Σύνοδο (κανών ζ'), στηρίζεται στην Αποκάλυψη (κεφάλαιο 6, στίχος 9) και έχει τη αρχή της στη συνήθεια των πρώτων χριστιανών να τελούν τη Θεία Ευχαριστία πάνω στους τάφους των Μαρτύρων.

Πολύ νωρίς στην ιστορία της Εκκλησίας μας, επιχειρήθηκε η ανακομιδή ή η μετακομιδή ιερών λειψάνων των Αγίων, δηλ. η μεταφορά αυτών από τον αρχικό τάφο του Αγίου σε άλλο τάφο ή άλλη θέση. Η μεταφορά αυτή γινόταν τόσο για την προφύλαξη των ιερών λειψάνων όσο και για την απόδοση μεγαλυτέρων τιμών προς αυτά. Στο εορτολόγιο της Εκκλησίας μας, συχνά συναντούμε να τιμάται ένας Άγιος δύο φορές, τόσο την ημέρα του μαρτυρίου ή της οσιακής κοιμήσεώς του όσο και την ημέρα της ανακομιδής των ιερών λειψάνων του.

(Πηγή: *Θρησκευτική και Ηθική Εγκυκλοπαίδεια*)

Πηγή: <http://www.faneromenihol.gr>